

KERESZTÉNY JÁNOS (1936–2015)

Mindig dolgoznak levéltárainkban olyanok, akik szeretnek a háttérben maradni, de nélkülük nem működhet az intézmény. Ilyen volt Baranyában *Keresztény János*, aki hosszú évtizedekig szolgálta szerényen, visszahúzódva, de nagy hivatástudattal a levéltárügyet.

Pécsett született 1936. március 14-én, édesapja előbb a jezsuiták által fenntartott Pius Internátus, majd az államosítás után a Pécsi Pedagógiai Főiskola botanikuskertjében dolgozott, így a család ott kapott szolgálati lakást. Itt élték át azokat a nehéz időket, amikor 1944 decemberében részeg szovjet katonák falhoz állították édesapját a bátyjával együtt, és csak az előljáró tisztnek volt köszönhető, hogy megmenekültek. Nemsokára elvitték a szerzeteseket is, és az állami intézménnyé válás sem ment zökkenők nélkül. 1956. november 4-ikén pedig itt gyülekeztek az egyetemisták, hogy „Mecseki Láthatatlanok”-ként három hétig fegyveresen, az országban utolsóként harcoljanak a szovjet csapatok ellen.

Elemi iskolai tanulmányai után a Lengyeli Mezőgazdasági Szakiskolát végezte el 1956-ban, és vált aranykalászos mezőgazdásszá. Még ez évben behívták katonának, és csak a szerencsének köszönhető, hogy őket nem a fővárosba vezényelték a forradalom és a szabadságharc heteiben. Kalocsán szerelt le. Munkahelyei közül a Sellyei

Gépállomást említette mindig, mielőtt 1958. december 15-ével a Pécsi Állami Levéltárba került. Levéltári munkaerőként, majd levéltári kezelőként olyan neves levéltári társakkal dolgozott együtt Vörös Márton igazgató és utódai alatt, mint Mérő József, Bándy Géza, Baranya Margit, Bezeredy Győző, Bodor Mátyás, Fánicsy József, Kopasz Gábor, Márkus József, Rajczi Péter. A „hőskorban” ő is bőven kivette a részét a fizikai munkákból, sokszor nehéz munkakörülmények mellett a vidéki és a pécsi iratbegyűjtésben, a levéltári iratanyag rendezésében, selejtezésében, a levéltári rend kialakításában a Király utcai központban, a volt pénzügyi igazgatóság épületében.

Új korszak kezdődött 1971-től Szita László igazgatósága alatt. Már addig is részt vett a külterületi munkában, de ebbéli tevékenysége ekkor teljesedett ki, kiegészítvén a szervnyilvántartás vezetésével, a külső szervek iratsejtezéseinek ellenőrzésével.

Emellett 1962-ben műszaki rajz-tanfolyamon vett részt, 1963-ban elvégezte a minisztériumi tűzrendészeti tanfolyamot. Sokoldalúságát jellemezte, hogy 1973-ban fényképész szakmunkás bizonyítványt is szerzett, és ettől kezdve ő lett a fényképész műhely vezetője. Múlhatatlan érdemei vannak az archív iratok fotózásában, a mikrofilmezésben, a levéltári fotógyűjtemény kialakításában, a fiatalabb kollégák betanításában. A levéltári kiadványokban, egyéb szakfolyóiratokban, újságokban számos archív fényképe jelent meg a levéltáros kollégák kötetei, tanulmányai illusztrációjaként. Munka- és tűzvédelmi felelősként 1978-tól dolgozott az akkor már tanácsi irányítású Baranya Megyei Levéltárban.

Szeretett felesége halálát – akit szintén a levéltárban ismert meg – soha nem tudta földolgozni, egészsége is megrendült, ezért 1983 végén nyugdíjba vonult. Levéltári szolgálata azonban ezután sen szűnt meg, évről-évre megújított munkaszerződéssel portásként, majd 1986-tól munka- és tűzvédelmi felelősként, 1989-től emellett levéltári kezelőként tevékenykedett részmunkaidőben, de a külterületi munkát ezután is odaadással végezte – a szervnyilvántartással, az iratsejtezés-ellenőrzéssel együtt. Megbízást kapott a megszűnt Siklósi-, Sellyei-, Villányi Járási Tanács iratainak rendezésére is, és amikor a Király utcai központból ideiglenesen ki kellett költöztetni az iratanyagot, a hosszúhetényi ideiglenes irattár kialakításában szintén tevékenyen résztvett – a ki- és a visszaköltöztetéssel együtt. Munkáit 1993-tól, Ódor Imre igazgatása alatt folytatta, kiegészítvén a megszűnt vállalkozások iratvédelmének ellenőrzésével.

Törzsgárda-elismerések mellett dicsérő oklevelet vehetett át tűzvédelmi tevékenységéért, az 1995-ös pécsváradi országos levéltári konferencián pedig díszoklevél lett a jutalma a megyei levéltárügyért tett szolgálataiért.

Munkaviszonya 2010. december 31-én szűnt meg, de igazgatói engedéllyel továbbra is bejárta segíteni a szakmai munkát, sőt, 2013-ig elkísért bennünket kiszállásainkra. Egészsége ezt követően romlott meg, kórházba került, ahol 2015. május 17-én hunyt el.

Biztosak vagyunk benne, hogy nagyon kevesen szolgálták ilyen hosszú ideig, 1958-tól 2013-ig a magyar levéltárügyet, tevékenysége a kézikocsis iratbegyűjtéstől a számítógépes nyilvántartáson alapuló levéltári rendszerig terjedt. Számos munkatársa, így e sorok írója is sokat köszönhet neki, munkássága a helyi levéltár-történet szerves része lett. Emlékét megőrizzük, nyugodjék békében!

Vargha Dezső